

Primer: Imejmo dvonivojski sistem, ki ga opiše Hamiltonov operator $\widehat{H}_0 = \delta \widehat{S}_z$. Imamo pa tudi motnjo, ki je oblike $\widehat{H}' = \Omega \widehat{S}_x$. Kakšna je energija sistema in valovne funkcije do prvega od nič različnega popravka? Rešitvi nemotenega Hamiltonovega operatorja sta kar spinski valovni funkciji α in β , saj Hamiltonov operator komutira z operatorjem \widehat{S}_z . Za energiji obeh stanj dobimo

$$\widehat{H}_0 \alpha = \delta \widehat{S}_z \alpha = \frac{1}{2} \delta \hbar \alpha$$

$$\widehat{H}_0 \beta = \delta \widehat{S}_z \beta = -\frac{1}{2} \delta \hbar \beta$$

$\psi_0^0 = \beta$ je osnovno stanje z energijo $E_0^0 = -\frac{1}{2} \delta \hbar$, $\psi_1^0 = \alpha$ je vzbujeno stanje z energijo $E_1^0 = \frac{1}{2} \delta \hbar$. Popravki energij prvega reda dobimo po naslednji formuli

$$E_n^1 = \langle \psi_n^0 | \widehat{H}' | \psi_n^0 \rangle$$

Za popravek osnovnega nivoja imamo

$$E_0^1 = \langle \beta | \widehat{H}' | \beta \rangle$$

in za popravek vzbujenega stanja

$$E_1^1 = \langle \alpha | \widehat{H}' | \alpha \rangle$$

Da lahko izračunamo omenjena integrala, moramo izračunati $\widehat{H}' \alpha$ in $\widehat{H}' \beta$. To lahko naredimo s pomočjo matričnega zapisa operatorjev spina. V vektorski obliki lahko valovni funkciji zapišemo na naslednji način

$$\alpha = \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \end{bmatrix}, \beta = \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \end{bmatrix}$$

Matrike operatorjev spina pa

$$\widehat{S}_x = \begin{bmatrix} 0 & \frac{\hbar}{2} \\ \frac{\hbar}{2} & 0 \end{bmatrix}, \quad \widehat{S}_y = \begin{bmatrix} 0 & -\frac{i\hbar}{2} \\ \frac{i\hbar}{2} & 0 \end{bmatrix}, \quad \widehat{S}_z = \begin{bmatrix} \frac{\hbar}{2} & 0 \\ 0 & -\frac{\hbar}{2} \end{bmatrix}, \quad \widehat{S}^2 = \begin{bmatrix} \frac{3\hbar^2}{4} & 0 \\ 0 & \frac{3\hbar^2}{4} \end{bmatrix}$$

Izračunajmo sedaj $\widehat{H}' \alpha$ in $\widehat{H}' \beta$

$$\widehat{H}' \alpha = \Omega \widehat{S}_x \alpha = \Omega \begin{bmatrix} 0 & \frac{\hbar}{2} \\ \frac{\hbar}{2} & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \end{bmatrix} = \Omega \begin{bmatrix} 0 \\ \frac{\hbar}{2} \end{bmatrix} = \frac{\Omega \hbar}{2} \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \end{bmatrix} = \frac{\Omega \hbar}{2} \beta$$

$$\widehat{H}' \beta = \Omega \widehat{S}_x \beta = \Omega \begin{bmatrix} 0 & \frac{\hbar}{2} \\ \frac{\hbar}{2} & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \end{bmatrix} = \Omega \begin{bmatrix} \frac{\hbar}{2} \\ 0 \end{bmatrix} = \frac{\Omega \hbar}{2} \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \end{bmatrix} = \frac{\Omega \hbar}{2} \alpha$$

in popravek prvega reda

$$E_0^1 = \langle \beta | \widehat{H}' | \beta \rangle = \left\langle \beta \left| \frac{\Omega \hbar}{2} \alpha \right. \right\rangle = \frac{\Omega \hbar}{2} \langle \beta | \alpha \rangle = 0$$

$$E_1^1 = \langle \alpha | \hat{H}' | \alpha \rangle = \left\langle \alpha \left| \frac{\Omega \hbar}{2} \beta \right. \right\rangle = \frac{\Omega \hbar}{2} \langle \alpha | \beta \rangle = 0$$

Oba popravka sta enaka 0. Upoštevali smo, da sta spinski funkciji ortogonalni ($\langle \alpha | \beta \rangle = 0$). Popravke drugega reda pa izračunamo po formuli

$$E_n^2 = \sum_{i \neq n} \frac{|\langle \Psi_n^0 | \hat{H}' | \Psi_i^0 \rangle|^2}{E_n^0 - E_i^0}$$

Vsota gre po vseh drugih stanjih. Ko računamo popravek drugega reda osnovnega stanja, gre vsota po vseh stanjih razen osnovnega stanja. V našem primeru imamo samo eno stanje, vzbujeno stanje. To pomeni, da imamo v vsoti le en člen

$$E_0^2 = \frac{|\langle \beta | \hat{H}' | \alpha \rangle|^2}{E_0^0 - E_1^0}$$

Pri računanju popravka drugega reda vzbujenega stanje imamo v vsoti le en člen za osnovno stanje

$$E_1^2 = \frac{|\langle \alpha | \hat{H}' | \beta \rangle|^2}{E_1^0 - E_0^0}$$

Izračunati moramo integrala $\langle \beta | \hat{H}' | \alpha \rangle = \langle \alpha | \hat{H}' | \beta \rangle$, ki sta enaka, ker je Hamiltonov operator hermitski operator.

$$\langle \beta | \hat{H}' | \alpha \rangle = \left\langle \beta \left| \frac{\Omega \hbar}{2} \beta \right. \right\rangle = \frac{\Omega \hbar}{2} \langle \beta | \beta \rangle = \frac{\Omega \hbar}{2}$$

Za popravke drugega reda dobimo

$$E_0^2 = \frac{\left(\frac{\Omega \hbar}{2}\right)^2}{-\frac{1}{2} \delta \hbar - \frac{1}{2} \delta \hbar} = -\frac{\Omega^2 \hbar}{4\delta}$$

$$E_1^2 = \frac{\left(\frac{\Omega \hbar}{2}\right)^2}{\frac{1}{2} \delta \hbar + \frac{1}{2} \delta \hbar} = \frac{\Omega^2 \hbar}{4\delta}$$

Energiji sistema za obe stanji do vključno popravka drugega reda sta

$$E_0 = E_0^0 + E_0^1 + E_0^2 = -\frac{1}{2} \delta \hbar + 0 - \frac{\Omega^2 \hbar}{4\delta} = -\frac{1}{2} \delta \hbar \left(1 + \frac{\Omega^2}{2\delta^2}\right)$$

$$E_1 = E_1^0 + E_1^1 + E_1^2 = \frac{1}{2} \delta \hbar + 0 + \frac{\Omega^2 \hbar}{4\delta} = \frac{1}{2} \delta \hbar \left(1 + \frac{\Omega^2}{2\delta^2}\right)$$

Popravek prvega reda valovne funkcije je enak

$$\Psi_n^1 = \sum_{i=0} c_{ni}^1 \Psi_i^0 = \sum_{i=0} \frac{\langle \Psi_k^0 | \hat{H}' | \Psi_n^0 \rangle}{E_n^0 - E_k^0} \Psi_i^0$$

Po istem postopku kot pri popravku energije drugega reda, imamo za popravek valovne funkcije prvega reda

$$\psi_0^1 = \frac{\langle \psi_1^0 | \hat{H}' | \psi_0^0 \rangle}{E_0^0 - E_1^0} \psi_1^0 = \frac{\langle \alpha | \hat{H}' | \beta \rangle}{E_0^0 - E_1^0} \alpha = \frac{\frac{\Omega \hbar}{2}}{-\frac{1}{2} \delta \hbar - \frac{1}{2} \delta \hbar} \alpha = -\frac{\Omega}{2\delta} \alpha$$

$$\psi_1^1 = \frac{\langle \psi_0^0 | \hat{H}' | \psi_1^0 \rangle}{E_1^0 - E_0^0} \psi_0^0 = \frac{\langle \beta | \hat{H}' | \alpha \rangle}{E_1^0 - E_0^0} \beta = \frac{\frac{\Omega \hbar}{2}}{\frac{1}{2} \delta \hbar + \frac{1}{2} \delta \hbar} \beta = \frac{\Omega}{2\delta} \beta$$

in za valovne funkcije do vključno popravka prvega reda

$$\psi_0 = \psi_0^0 + \psi_0^1 = \beta - \frac{\Omega}{2\delta} \alpha$$

$$\psi_1 = \psi_1^0 + \psi_1^1 = \alpha + \frac{\Omega}{2\delta} \beta$$